

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvar (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . po 13 v
za trikrat . . . po 10 v
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostopna petstvar (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:
vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Abonement po pošti:
za celo leto naprej K 28.—
za pol leta . . . K 13.—
za četrt leta . . . K 6.50
za en mesec . . . K 2.20
za num. jo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej K 24.—
za pol leta . . . K 12.—
za četrt leta . . . K 6.—
za en mesec . . . K 2.—
V spravi prejema mesečno K 1.50

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Pokopali se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 182.

Današnja številka obsega 6 strani.

Kje tiči zlo?

Ptuja, 12. listopada 1911.

Veliko se je že razmišljalo, kako pomoči našemu ljudstvu okrog Ptuj. To nesrečno žganje nam je namreč že toliko ljudi izpridilo, pokvarilo in pogubilo, da si ne bi nikdo tega mislil. Cesar pa ne doseže alkohol, to skuša doseči »štajerca«, katerega predali so vedno polni hujškarij in napadov na vse, kar še količkaj katoliško, slovensko ali sploh pošteno misli ali čuti. Ta list sicer vedno trdi, da mu je le na tem, da bi se kmet gospodarsko povzdignil in osamosvojil; toda učinek se kaže ravno nasproten.

V srcu je naše ljudstvo še dobro, toda že je preveč udano žganju. Kako žalostno je gledati kmete, ki pridejo v mesto, da prodajo nekaj svojih pridelkov, da plačajo davek in si še kaj potrebnega nakupijo. Morda si cel dan ne privoščijo nič toplega, samo da imajo kaj za žganje. Ravno tako si kupijo žene za borni izkupiček, ki ga dobijo na trgu, zopet žganje. V ptujski žganjarije roma navadno zadnji vinar. Mnogokrat sem gledal, kako je taka žrtev alkohola iskala po vseh žepih, če bo še za snop. Ti lokali pa so vedno polni. A če pogledaš noter, te bodeta spreletela s rah in groza, ko vidiš same razmršene brade in lase, divje oči, ko ti pridejo na ušesa kletvina za kletvino! A kar pijejo, ni žganje, ampak špirit. Pije se tega strupa ne po »fakelnih«, ampak kar četrta pa tudi pol litra Ironja vsega pa je, če prodajajo kmetje češplje in slive pod vsako ceno, namesto da bi si kuhali žganje doma, za katero vedo, da je naravno in zdaleko ne tako drago. Koliko viničarjev poznam, ki prodajo sleherni kapljico vina, da ga nima doma niti za potrebo! Kadar pa je v inogradu delo, pijejo žganje in ga pijejo celo v trgatvi! Dalje vem za slučaj v najbližnji občini, da gospodinja skoro nikdar ne skuha zajutoka. Mesu tega zagrebe v malo v očico žita, ga nese v mesto židu, ki ga zopet kupi napol zastonj, in po em hajdi po žganje. Katerega imajo za zajutrek vsi: stariši in otroci. Dogodilo se je tudi, da so ljudje zapili ves denar, ki ga dobili na glavarstvu kot podporo, ko jim je toča prejšnje leto vse pobila.

In učinek prevelikega uživanja alkohola se že vidi na otrocih. Redkokje

se vidi v ptujski okolici vesele, rdečelične otročiče. Vsa deca ima nekaj žalosten izraz, tako mrtve oči; nimajo pravega življenja v sebi; človeku se trga srce, ko vidi, kako kaznuje Bog g ehe starišev na njihovih lastnih otrocih! A ne samo to! Ljudje so že videli šolarje, ki so domov grede kupili žganje in se naslajali na njem! In kdo ima od vsega tega dobiček? — Nekaj ptujskih posestnikov šnopsarij. Blagajničarka največje tukajšnje šnopsarije trdi, da izkupi s ednjim dan do 2000 kron. Ob tržnih dnevih včasih celo do 4000 kron! Pomislite dragi čitatelji tako množno strupa! In če pride na en polovnjak žganja poldrug liter prave slivovke, veste dovolj. Ni čuda, da raste tem fab i-kantom premoženje tako, da se njim ne ljubi oziroma nočejo več napovedati svoje dohodnine. Posledice tega žganjepitja pa so poboji in umori. Nemški listi pa so zopet upijejo o Slovencih kakor o razbojnikih.

Tem potom bi opozoril naše ljudi, da vsak slučaj pretepa itd. obelodanijo, da bomo o priložnosti lahko pokazali s številkami, kam jadramo, če se ne bodo ljudje o pravem času spametovati.

Ker pa teh, ker so že preveč vdani žganju, ne bo mogoče ali pa prav težko odvaditi, treba bo začeti pri mladini, da se nam še ta ne izneveri. Lotiti se bo treba ene gično mladinske organizacije. Izpolnimo svoje »Krčevinsko bralno društvo« in sicer po vzorcu graškega »Kresa«. Od adimo mladino al o hola, plesa in ponočevanja! Učimo jo štediti, vzbudimo v njej verski in narodni čut! Dela nas čaka veliko, a če se bomo poprijeli, bomo imeli zaželjene uspehe! Zatorej ne odbijajmo to ali ono osebo od celokupnega dela, če temu ali onemu ni všeč! Pokazimo re no voljo, in čež nekaj let bomo lahko tudi v našem okraju pokazali na povoljen uspeh. V to nam pomoz Bog! Kadar bode po em mlajša generacija na topila gospodarstvo, ki si jo bomo sedaj izobrazili, tedaj se bo lažje govorilo o kaki izdatni pomoči.

T eba bo tudi še veliko agitirati za naše časopisje. Gledati bode treba, da se bodo priljubili naši mladini naši listi, da tako izpodrinemo iz marsikatero hiše »štajerca«. Če bi naš ljudje o rog Ptuj bolj čitali naše liste bi jim bilo prejšnjega pomagati. Tako pa verujemo samo v »štajerca«, katerega dobijo zastonj, kolikor hočejo. K. B. K.

Kočevska posojilnica.

Kočevje, 14. novembra 1911.

Zveza slovenskih zadrug, oziroma nje zastopnik in odbornik dr. Tavčar se v številki 259. »Slovenskega Naroda« zagovarja glede tožbe s »Kočevsko posojilnico« na jako smešen način. Pravi, da tirja vsled tega ves kredit, ker izstopajo člani iz posojilnice. Res je, da izstopi z novim letom 25 članov, a ostane jih še po novem letu 144, ki imajo, da čisto nič ne pretiravamo, čez dva milijona kron premoženja, kar služi posojilnici v kreditno podlago. Pasivna je posojilnica le za okroglo 30 tisoč kron, kreditne podlage pa ima čez 2 milijona kron, torej je vendar dovolj zasigurana Zvezina terjatev. Ginja proti posojilnici leži čisto na drugi podlagi in bomo isto tudi odkrili, če »Narod« in dr. Tavčar ne nehata napadati posojilnice in pa dr. Žerjav. Dvomimo, da bi bili pri Zvezi tako trdih src, ampak cela stvar izvira najbrž od dr. Tavčarja. Dr. Žerjav v tem slučaju ni posojilnične zgrebe nič kriv, ker ga takrat niti na Kranjskem ni bilo, ko je posojilnica Pevcem prevelike vsote kreditirala. Nesrečo je zakivil največ tedanji tajnik Novak, ki je trgovce Pevce na vse pretege hvalil in za nje kredit predlagal. Kljub temu je pa dr. Žerjav obljubil darovati posojilnici naravnost veliko vsoto v asanacijo namreč 20.000 kron. Dvomimo, da bi to storil dr. Tavčar, če pride Zveza v enak položaj.

Zvezi pa bodi resnici na ljubo povedano, da drugi zavodi posojilnico podpirajo, ona pa nje delo še razdira. Njen konkurenčni zavod Zadruga zveza v Celju je posojilnici obljubila precejšnjo vsoto v asanacijo, a Zveza pa ne da niti vinarja. Tudi je imenovana sokriva, da bo z novim letom res izstopilo nekaj članov, ker je posojilnici obrestni zvišala kar na 6 odstotkov in slednja jih je morala na 6 in pol odstotka. Vendar pa ostali člani ne bodo in ne morejo izstopiti, ker so večinoma dolžniki posojilnice, a nekaj jih je pa jako postrtovalnih. Končno svetujemo Tavčarju, da naj bo popolnoma miren, sicer pridemo še z lepšimi stvarmi na dan. Če misli, da ima pravico stajati samo na eno stran, se moti. Streljalo se bo tudi nazaj. Čudna njegova strast, ki se vidi iz njegovega postopanja, bo kaznovana.

Iz Hrvaške.

Zagreb, 10. novembra 1911.

Kompromis opozicijskih strank.
Hrvaško - srbska koalicija je pred par dnevi po grofu Kulmerju pozvala načelnike vseh strank, da se dogovore o volivnem kompromisu — naperjenem proti vladnim kandidatom. Odzvale so se vse stranke, nazadnje tudi radikalni Srbi. Kompromis je torej med strankami gotov in brez klavzul: edino-le stranka prava se je ustavila na pol poti. Po svojem načelniku dr. Prebegu se je stranka prava zavezala, da bo ob ožjih volitvah med vladnim in opozicijskim kandidatom vsem svojim pristašem naložila, da volijo opozicijskega kandidata. Praviši so s tem storili več, nego so smeli, kljub temu so pa nasprotniki tako predzniki, da pravašem predbacivajo zveze s Tomašićem. Pravijo: »Nočejo totalno z nami, ker jim je ljubša Tomašićeva zmaga nega naša«. Toda vprašal bi to gospodo: Kakšna razlika pa je med mažaronskim in koalicijskim nagodbenjaštvom? V čem se je doslej razlikovalo koalicijsko politiziranje od onega vseh mogočih drugih unionističnih strank? Zakaj koalicija kljub vsemu zlu, ki nam prihaja iz nagodbe, še vedno stoji na nagodbenem stališču? Iz katerega vzroka se koalicijski niso hoteli odzvati privatnim političnim pozivom gospoda Zagorca, naj zapuste nagodbenjaštvo, pa pojde stranka prava prva zanje v ogenj? Za nas ni razlike med Tomašićem in Kulmerjem — mažaron. in koalicijskim. To je ena baža. Stranka prava jim je še preveč šla na roko. Koaliciji se ne sme dati nikakega spričevala poštenja, kakor smo ji ga tudi doslej z vso pravico odrekli. Naš strankarski ponos, poštenje in doslednost morajo visoko stati nad vsemi njimi. S tem se samo kompromitiramo pred narodom — brez ozira na to, da se pregrešimo proti svojem načelu.

Z ozirom na vse to se mi zdi, da bi bil mnogo doslednejši na primer tak-le pravaški sklep: Stranka prava ne stopa v sporazum z nagodbenjaki proti nagodbenjakom, pač pa zabranjuje svojim pristašem pri ožjih volitvah voliti vladnega kandidata; kar se pa kandidatov drugih strank tiče, pušča svojim volilem svobodne roke.

S takim sklepom bi bilo obvarovano načelo in ne naselili bi koaliciji, katero je leta 1906. pravaštvo na noge postavilo, zato da ga ista »iz hvaležnosti«

LISTEK.

Smrti leva.

Napoleon Bonaparte je začel bolehati že prvo leto po svojem izgonu na otok sv. Helene. Po otoku se vlačijo goste megle, dež je nekaj vsakdanjega, pogosto buče viharji vetrovi, a naenkrat napoči spet tropična vročina. Prostor, kjer se je cesar Napoleon sprehal, je bil odmerjen in obdan s stražami: na otoku ga je stražilo 1500 mož in v pristanišču samem je bilo zasidranih šesti bojnih ladij. Na Angleškem so se vedno tresli od strahu, da ne pobegne Napoleon tudi z one samotne skale sv. Helene in se ne vrne v Evropo. Zato je dobil poveljnik otoka Hudson Lowe ukaz, da naj Napoleona kar najstrožje čuva. In Hudson Lowe je spolnjeval svojo dolžnost kar najsrožje, med drugim ni Napoleona tituliral drugače kot z generalom, kar je Napoleona tako jezilo, da ga ni niti pogledal.

Pet let je bolehal Napoleon vsled želodčnega raka — Napoleon, ki je jako zmerno jedel in katerega nihče ni videl pijanega. Hudson Lowe, guverner otoka je smatral Napoleonovo bolezen za prevaro za stvar ki je državljani Napoleon v izgnanstvu in povrh še bolan, bi mogel vzbuditi simpatije v Evropi in pri ostankih svo-

je stare velike armade — in to bi bilo nevarno.

Leta 1818. je preiskoval Napoleona angleški pomorski kirurg O' Meara in je dognal vnetje jeter, »ki povzroči gotovo smrt«. — Hudson Lowe ni verjel in je O' Meara kaznoval; vzel mu je službo in ga poslal nazaj v Evropo. Napoleona je preiskal O' Mearov naslednik, dr. Stokoe, ki je dejal guvernerju otoka: »Prav žal mi je, da bo to ravno smrt, ki bo dokazala, da je bil Napoleon na smrt bolan.« Za to pravično diagnozo je dobil dr. Stokoe slabo plačilo; postavili so ga pred vojaško sodišče, vzel so mu vojaško dostojanstvo in so ga zbrisali iz zapiska britske mornarice, ker »je skušal vzbuditi sum, da je general Napoleon resnično bolan«.

Napoleonu, ki eremu se je bolezen vedno slabšala so poklicali zdravnika Korsičana Antommarchija, ki je prišel koncem leta 1819 na sv. Heleno. Star je bil 39 let, toda bil je zelo lahkomisljen in površen. Antomma chi Napoleonu ni mogel pomagati to ni čudno saj more celo moderna kirurgija želodčni rak redkokrat ozdraviti. Ker pa ni hotel Antommarchi sam nositi odgovornosti, mu je na njegove vedne prošnje Hudson Lowe pridellil angleškega zdravnika dr. Arnotta.

Tudi 17. aprila 1821 je bil Napoleon v vednega bluvanja jako slab, da se je moral vleči v posteljo. Lice je bilo

mrtvaško in dolga brada je delala obraz še bledejši. Dr. Arnott, ki je vedel, kaj se je zgodilo njegovima prednikom O' Mearju in Stokoeju, je pa slikal Napoleonovo bolezen le kot oslabelost, ki bo kmalu minila, kot bolehnost, ki ni nevarna, češ, da trpi general samo radi slabega prebavljanja. Hudson Lowe, ki je sumil v Napoleonovo bolezen zvišajo, je ukazal straže podvojiti, dasi je Napoleon dne 17. aprila sam o sebi z ozirom na strah dejal: »Če bi tekla mimo mene, bi me njena sapla prevrnila.«

Napoleona so moči hitro zapuščale; kot je pozneje sekciranje dokazalo, je imel Napoleon že ves želodec razjedan od raka. Dr. Arnott je pa vedno samo referiral da je general slaboten, in nič ne uživa; dne 27. aprila pa ni mogel več drugače, kot da je napisal: »Slabo se mu godi.« Sklicali se je nato zdravniški posvet.

Dne 29. aprila je začel Napoleon blesti, dne 1. majnika mu je bilo zelo slabo, 2. majnika je bil na smrt bolan, 3. majnika je nastala pri »simulantu« smrtna borba.

Dne 4. majnika je Napoleonu malo odjenjalo. Dal se je od duhovnika prevideti, napravil je oporoko, ljudi krog sebe je obdaril in Arnottu je dal zlogotobačnico na katero je vrezal s »Narod« in »Narod« sta sve-tovala Arnott in Antommarchi, Napo-

leon pa je odvrnil: »Nikakor! Čutim, da bom umrl in smrti se ne bojim.« In ohranil je svoj mir, on, ki je tako često stal v dežju svinčenk, in katerega so vojaki smatrali za neranljivega.

Dne 5. majnika 1821. so nastopili za Napoleona zadnji trenotki. Lice mu je porumenelo, oči so upadle, zgubil je zavest, njegova zadnja beseda, ki jo je ljudje krog njega slišali, je bila: »armada«. Popoldne par minut pred šesto uro, ko se je solnce bližalo k zatonu, je Napoleon preminul. Viharja, o katerem govori napoleonska legenda, ni bilo.

Hudson Lowe ni hotel niti verjeti, da bi bil »simulant« in »zvišajoč«, general Napoleon, resnično umrl, šele mrlič sam ga je prepričal. Sekcija je dokazala, da je trpel Napoleon pet let na želodčnem raku in da boleznini sinuliral. Hudson se mrtvega Napoleona seveda ni bal. Živemu Napoleonu ni hotel za nič na svetu dovoliti kratke vožnje po morju, mrtvega Napoleona pa je dal z vojaškimi častmi prenesti na ladjo in odpeljati v Evropo; pripovedujejo, da so s potoma narastli mrliču nohtje na nogah in na rokah, da je celo brada pognala.

V Parizu so pokopali Napoleona v mramornat grob pod kupolo svetišča; na Hudson Loweju bo pa ostalo očitanje, da je bil velikemu cesarju krut in mamljivostni jetnikar, dasi ga opravičuje dejstvo, da je imel od svoje vlade stroge ukaze.

vse doslej bije, a ko jej je pa voz zopet obtičal v blatu, pa zopet kliče na pomoč pravaštvo. Zakaj bi se v raznih krizah vedno ravno le mi klanjali koaliciji — zakaj se ne bi enkrat ona nam? Ali se ukloni — ali pa pokloni!

Strah pred Tomašičem. Tomašičeva Stranka narodnega napredka je sklenila na svoji konferenci, da more v njo pristopiti in na njenem programu kandidirati — vsak kdorkoli hoče, brez vsakega ozira na politično prošlost. Silno agitačno sredstvo! S tem se odpirajo vrata izvržkom hrvaške domovine, ambicioznim mogočnikom, katerim rastejo skomine za mandati. In tega se naravno vsi boje. Značilno je, da stojita na čelu volivnega odbora Stranke narodnega napredka dva hrvaška katoliška škofa: Krapac in Švinderman. Božanstveno premišljena Tomašičeva agitacija — kajti s tema dvema agitacijskima sredstvomata bi se znal dokopati do 20 mandatov.

Politična preganjanja. Bivše saborske narodne poslance, ki jih sedaj več ne brani imuniteta, prijemajo sodišča drugače za drugim. Lorković, Radić, Magdić itd. Živa resnica je, da so vsi ti grdo delali in da so zlasti kot odgovorni uredniki svojih glasil, skrivajoči se za imuniteto, vsakogar oblatili, toda kljub vsemu temu je tenden-

ca teh sodnih preganjanj očitno politična. Zato jih tudi mi obsojamo, čeprav vsled njih v prvi vrsti trpe le naši politični nasprotniki.

Postavljanje kandidatov. Ker se vsak čas pričakuje razpis volitev, so posamezne stranke že izbrale svoje kandidate. Stranka prava jih postavi 56. Radičevci so zasedli s kandidati 36 volivnih okrajev z 28 osebami. Koalicija svoje še skriva, ravno tako stranka narodnega napredka. Resno se govori, da bo Tomašić kandidiral v treh okrajih: v zagrebškem I. mestnem okraju, potem proti bivšemu podbanu Nikoliću pa še v nečem drugem sigurnem okraju. Čujem, da namerava Stranka prava kandidirati veliko število duhovnikov, kar zopet ne bi bilo dobro.

Odmevi med dijaštvom. Izprememb v javnem življenju in poslednji dogodki so jako tangirali tudi vseučiliško mladino. V podpornem društvu naprednjaki gotovo padejo. (Se je tudi zgodilo! Op. ured.) Kakor čujem, se dijaštvo pripravlja tudi na neusmiljeno agitacijo za bodoče saborske volitve. Rayno ta bojevitost v mlajših vrstah bi znala silno poostrižiti volilno borbo, da bo še strastnejša, nego je bila ona ob zadnjih političnih volitvah v Dalmaciji.

Zveza slovenskih zadrug pred sodiščem.

Včeraj popoldne se je nadaljevala pred deželnim kot trgovskim sodiščem razprava o tožbi Rožmana proti Zvezi slovenskih zadrug. Zaslisevale so se priče.

Priča dr. Vl. Pegan, odvetnik v Ljubljani, prišeže in izpove, da je bil Rožman pri Zadrugi zvezi pis. ravnatelj, predno je vstopil v službo Zveze slovenskih zadrug. Priča je bil takrat zaupnik načelstva, to je načelstveni ravnatelj. Kot tak je nekoč revidiral knjigo o ročni blagajni, ki jo je vodil Rožman. Iz ročne blagajne so se plačevale pisarniške potrebščine in uradniške plače. Ko je na podlagi knjige skontiral blagajno, je našel primanjkljaj okroglo 3000 K. Rožman je na vprašanje, kje je denar, rekel, da še ni vseh izdatkov vpisal. Potem je res nekatere stvari še vpisal in se je primanjkljaj nekoliko skrčil. Ostalega primanjkljaja Rožman ni mogel pojasniti. Razven tega primanjkljaja je našel priča še sledeče stvari. Kvartalna najemščina za pisarno, menda 800 kron, je bila med izdatki dvakrat napisana. (Dr. Tavčar: Enak slučaj kot pri nas! Zato sem dal dr. Pegana kot pričoi!) Enkrat na listu spodaj, in drugič na listu na drugi strani. Nadalje je revizor Pelc dobil po naročilu pisarne zadrugne zveze pri ljudski posojilnici, kjer je imela Zveza tekoči račun, predujem na potne stroške v znesku 1000 kron. Čeravno Rožman tega zneska ni imel v rokah in ga Pelc ni izročil, ga je vpisal kot izdatki v knjigo ročne blagajne. Pri natančnem pregledu knjige je priča našel postavko 2500 K za potne stroške in nagrado Rožmanu. Ker nagrada ni bila sklenjena in ker je s povečalnim steklom dognal, da je bila številka za tisočake drugače zapisana kot 500 kron, je tožnika stavil na odgovor, kaj je s tem. Rekel je, da je pok. gospod Jeglič, ki je bil pred pričo ravnatelj Zadrugne zveze, dovolil, da si teh 2500 K iz blagajne vzame. To mu je baje dovolil pokojni Jeglič, zato, da pokrijeta tožnik in Jeglič neki primanjkljaj, ki se jima je na neznan način v ročno blagajno vrnil. Dr. Krek kot načelnik Zveze je pa tožniku in priči zatrdil, da je to popolnoma izključeno, ker mu je pok. Jeglič v svoji znani vestnosti o vsem natančno poročal in bi mu tudi o tem primanjkljaju poročal, ako bi obstojal za časa njegovega življenja. Še bolj gotovo pa bi tudi o tem, da je dovolil tožniku, da si izplača 2500 K. V seji to ni bilo nikdar sklenjeno. Priča je zato zasledoval še naprej in sta mu uradnica gđ. Bohinčeva ter knjigovodja Kilar na zapisnik izjavila, da sta pripravljena prišeči na to, da sta po Jegličevi smrti prenašala postavke iz knjige ročne blagajne v razdelnik in da sta pa imela tam samo postavko 500 K. Iz gorenjega primanjkljaja in teh postavk je nastal tožnikov dolg v okroglem znesku 7000 kron, za katerega je dal menico. O vsem tem je napravil s tožnikom zapisnik. Priznal je tožnik, da je najemnično dvakrat vpisal in istotako predujem za Pelca 1000 kron. Mogoče, da je bil najden še kak drug pogrešek, a priča se več ne spominja. Pri njegovi izpovedi pravi priča, je vsaka zmotna izključena. Po Jegličevi smrti pa se ni našla nobena opora, ki bi količkaj potrdila kak primanjkljaj za časa njegovega življenja.

Priča Misko Reicher, vodja Zveze

slovenskih zadrug v Ljubljani, prišeže in izpove, da je bil lansko leto revizor Zveze slovenskih zadrug in je kot tak imel svojo mizo v pisarni Zveze. Lani nekoč poleti je prišel Rožman k njemu s knjigo v obliki tekočih računov ter ga vprašal, če ima prostor, da to knjigo zaklene. Priča je nato knjigo dal v miznico, jo zaklenil in vzel ključ s seboj. Odšel je potem 14 dni na revizijo. Rožman mu ni povedal, kaka knjiga je to, in zakaj mu jo je dal spraviti. Ko je prišel nazaj, je našel miznico s silo odprto. Knjigovodja Pečar mu je stvar pojasnil in povedal, da je on pustil odpreti miznico, da je dobil omenjeno, takozvano tajno knjigo.

Priča dr. Alojzij Lavš, 31 let star, revizor Ljubljanske Kreditne banke, izpove, da je službo pri Zvezi slovenskih zadrug nastopil dne 2. septembra 1910. pod izrecnim pogojem, da se da, priči vrhovno vodstvo in popolno oblast. To se mu je tudi dalo. Ko je vstopil v službo, je pozval Rožmana in vse uradništvo ter jim naznanil sklep načelstva, da prevzame on vodstvo Zveze slovenskih zadrug. Da bi se prepričal v kakem stanju je Zveza, prišel je poleg tekočih poslov sestavljati poizkušeno bilanco. Dne 9. septembra pokazal se mu je primanjkljaj okoli 400.000 kron. Opozoril je nato Rožmana ter ga vrosil, naj tudi on pojasni, če je mogoče izpustil oziroma ako ni prezel kake knjige. Rožman je odgovoril, da se gotovo moti ter da naj išče, češ, bo že našel. Pregledal je knjige: tekoči račun s članicami, z bankami, knjigo dolžnikov in upnikov. V tej zadevi je bil tudi pri dr. Žerjavu, a tudi ta mu ni dal nikakega pojasnila. Isti dan je sklical priča sejo načelstva ter predložil omenjeno bilanco. Poklicalo se je k seji Rožmana in ga je podpredsednik, g. Knez, vprašal, naj pove, koliko dolguje Agro-Merkur Zvezi slovenskih zadrug. Rožman pa je odgovoril: »Nič več kot 71 tisoč kron«. Da bi se dognala pravilnost, sklenilo se je pritegniti k temu g. Peruzzijski kot člana nadzorstva, da s pričo pregleda še enkrat vse knjige. Priča je s Peruzzijskim pregledaval od 9. do 13. septembra 1910. Priča je bil večkrat v knjigovodstvu in zahteval, da se mu predlože vse knjige. Z Rožmanom je govoril opetovano in v nedeljo popoldne, ko je bil v pisarni dr. Novak, je priča rekel, da se mu dozdeva, da se mu nalašč kaka knjiga prikriva. Rožman pa je nato rekel: »Saj mora biti vse v knjigah; naj se pregleda še veliki dnevnik.« Tisti čas se je sestavljala tudi pri Agro-Merkurju bilanca in dopoldne dne 12. septembra je prišel k njemu Rožman ter mu povedal, da mora biti dolžan Agro-Merkur več kot 71.000 kron. Šel je nato v pisarno Agro-Merkurja, kjer mu je gđ. Bohinčeva povedala, da ima Zveza v dobro kakih 400.000 kron pri Agro-Merkurju. Poklical je nato knjigovodjo pri Zvezi Pečarja ter ga še enkrat vprašal, kje ima knjige. Nato mu je rekel: »Imam še eno knjigo, ki je pa ne smem pokazati nikomur, ker mi je dr. Žerjav naročil, da ta knjiga nikogar nič ne briga.« Pečar mu je to knjigo izročil. V tej knjigi sta bila dva lista iztrgana in na teh dveh listih je bil saldo 342.000 K v prid Zvezi. Stvar je sporočil podpr. Knezu, dr. Novaku in dr. Majaronu ter se je takrat sklenilo, da se sklčije za drugi dan seja načelstva. Da pa bi bil predsednik Lenarčič o tem in o seji prihod-

njega dne obveščen, peljala sta se s Peruzzijskim na Vrhniko. K tej seji načelstva ni vabil dr. Žerjav, ker se mu je prejšnji dan reklo, da je dr. Žerjav prehudo bolan.

Kar se tiče zneska 100 kron, ki ga je prejel Rožman od Konsumnega društva v Ricmanjih, je stvar sledeča: Član načelstva konsuma v Ricmanjih gospod Bobek, je prišel k priči v pisarno ter pokazal potrdilo, da je Rožman prejel od Konsumnega društva 100 K na račun Zveze. Konsumno društvo ga je večkrat tirjalo, naj ta znesek povrne, česar pa Rožman ni storil. Društvo je obstajalo na tem, da bo ono obremenilo za to Zvezo. Lavš je poklical Rožmana ter mu celo zadevo razložil, na kar je Rožman trdil, da je teh 100 K poslal osebno v Ricmanje ter da bo prinesel receptis nakaznice. Ker tega bržkone ni našel, trdil je, da je ta znesek nakazala v Ricmanje Kmetiska posojilnica. Vse poizvedovanje pri Kmetiski posojilnici je pa bilo o tem brezuspešno, na kar je trdil Rožman, da je omenjeni znesek zaračunan v potnih stroških. Pregledala sta skupno tozadevni račun ter mu je Lavš pokazal, da ta znesek ni odtegnjen in mu povedal, da je za ta znesek obremenjen.

Glede drugega slučaja je stvar naslednja: Društvo komisijonarjev je bilo včlanjeno pri Zvezi. V začetku leta 1911. je priča poslal temu društvu računski izveleček. Čez nekaj dni sta prišla dva člana tega društva v Zvezo ter sta trdila, da sta zneske za vpisnino in dva deleža, skupno 30 K, izročila tistemu gospodu, ki je bil svoečasno v isti sobi. Pripeljala sta čez nekaj ur še tri člane kot priče, da sta omenjeni znesek res izročila. Ko je o tem omenil Rožmanu, je rekel, da je že mogoče, da je ta znesek sprejel, pa če ga ni vpisal, ga je bržkone porabil za znamke. Tudi za ta znesek mu je rekel priča, da ga obremeni, dokler ne dokaže, kje je vknjižen.

Služaj Uradniškega gospodarskega društva pa je sledeči: Po sprejemu izvelečka je prišel v Zvezo takratni načelnik tega društva Reiser, ki je prinesel izveleček in dopisnico Zveze na to društvo. Reiser je vprašal, kako to, da se mu je vpisalo v dobro samo znesek 300 kron in ne 350 kron, kakor izkazuje blagajniška knjiga Uradniškega društva in potrdilo Zveze na dopisnici. Preiskal je priča knjige in videl, da je v dnevniku vknjiženo samo 300 kron. Tudi o tem slučaju je obvestil Rožmana, ki se je izgovarjal, da je gotovo prejel samo 300 K ter da se je tozadevna dopisnica pisala pomotoma in da je v knjigah Uradniškega društva gotovo pomota. Priča mu je povedal, da je tudi za teh 50 kron odgovoren. — Kar se tiče dolga pri Zadrugi zvezi je stvar sledeča: Ko je vstopil Rožman pri Zvezi slovenskih zadrug v službo, podpisala je ista Zadruga zvezi izjavo, da bo na račun Rožmanovega dolga odtegovala temu od mesečne plače 55 K ter plačevala Zadrugi zvezi. Ko je Rožman v septembru 1910 bil odpuščen iz službe Zveze slovenskih zadrug, zahtevala je Zadruga zveza, naj se ji poravnajo ostali obroki v zadevi Rožmana. Zveza je nato pismeno odgovorila, da Rožman ni več uslužben pri njej, naj torej tirja od njega. Obenem je priča prosil za prepis izjave in seznam že plačanih obrokov. Na podlagi tega izpisa se je dognalo v Zvezinih knjigah, da je bil znesek 385 kron za ta dolg plačan na račun upravnih stroškov Zveze slovenskih zadrug. Tudi o tem je obvestil Rožmana, ki mu je rekel, da je ta vsota vračunjena v potnih stroških. Iskal je z njim tozadevnih podatkov, a jih ni našel.

Kar se glede tožiteljevega delovanja tiče, izjavlja priča sledeče: Blagajniški dnevnik, v katerega je vpisaval z malimi izjemami Rožman sam, ni bil v redu. Znesek 643 K 20 h je dvakrat kot izdatek vpisan. Vrhutega je adicijska pomota za 500 K v škodo Zveze. Ta pomota je nastala na ta način, da se je prejšnja pravilna adicija popravila in se je na ta način saldo blagajne za 500 K zmanjšal. Nadalje je vštet znesek 3000 K kot izdatek, ki pa ni bil

nikdar nakazan. Saldo nekega dne je bil 4079 K 53 v, ki je v celoti bil vpisan kot izdatek. K temu pripominja priča, da pisava ni bila Rožmanova, vendar pa bi se morala ta pomota pri skontaciji blagajne takoj najti. Ker se je pa dnevnik neredno zaključeval, Rožman na to pomoto sploh ni prišel. Nasprotno pa je v dnevniku med izdatki vknjiženih 6000 K za nekakšno menico, kateri znesek pa ni bil prištet, dasiravno je bil faktično izplačan. Teh 6000 K pride v dobro Rožmanu, ker jih je izplačal, pa ne zaračunal, tako da ostane nepojasnjeni izdatek 2223 K 32 v.

Dne 2. oktobra 1910 je bila seja odbora Zveze slovenskih zadrug. Ta seja je bila sklicana pismeno ter je bila sklepčna. Priča je bil zapisnikar. Pri tej seji se je poročalo o stanju Zveze in o nerednostih, ki jih je priča našel, zlasti tudi o tem, da se je Rožman odpustil iz Zvezine službe. Odbor je ta ukrep odobril, menda soglasno. O tem Rožmanu niso obvestili, ker se jim ni zdelo vredno. Pri sejah načelstva je opetovano kak član poročal, da je dobil pismo od Rožmana, naj se ga sprejme v službo, na kar se pa ni oziralo.

Dozdevno februarja 1911. je dobila Zveza od Fr. Zelenika v Trstu pismo, da leži v Trstu še en vagon modre galice in da se ne ve, čegava last da je blago. Po naročilu načelstva se je peljal v Trst, da poizvede podrobnosti. Na podlagi podatkov pri spedijskih tvrdkah, pri katerih je ležalo blago, dognal je iz knjig Zveze, da je modra galica last Zveze, Tomaževa žlindra pa last konkurzne mase Agro Merkurja. V knjigah Zveze je našel samo, da je bila modra galica plačana, nikjer pa, da bi bilo zabilježeno, ali se je to blago prodalo, oziroma kje da galica leži. Prodala se je potem galica za okoli 5000 K.

Dne 16. septembra je dobil Rožman odslovlino pismo od Zveze. Tega dne je zapustil zvezine prostore in se preselil v prostore Agro Merkurja, ki so bili tudi v isti hiši. Semtertja ga je priča prosil, naj pride k njemu v zvezino pisarno, ako je potreboval kako pojasnilo. 30. septembra pa je pisal Zvezi pismo, naj se ga zopet sprejme v službo, a do tega časa ni nikdar trdil, da bi smatral odpust za neveljaven.

Res je, da mu je Rožman pokazal glavno knjigo, v kateri je bil konto Agro Merkur s približnim saldom 5000 kron in drug konto Moravče — Agro Merkur z zneskom okoli 70.000 K. Kakšnega drugega računa od Agro Merkurja mu ni nikdar pokazal.

Priča Albin Pečar, knjigovodja Zveze slovenskih zadrug, izpove približno isto kot pri razpravi Agro Merkur contra Zveza slovenskih zadrug, o čemur smo že poročali. Dodatno le poročamo: Omenjeno knjigo Agro-Merkur, takozvano tajno knjigo, je nadaljeval do 1. julija, potem pa je prenesel takratni konto, ker ni bilo v tisti knjigi več prostora za vpisovanje v drugo knjigo z naslovom Moravče na list 11, ker je mislil, da za konto Moravče zadostuje prvih deset listov. V tej knjigi je nadaljeval vpise, tičoč se tega konta. Par dni po nastopu dr. Lavša, je prišel k priči Rožman in mu ukazal, naj iz knjige Moravče iztrga dva lista, tičoč se Kočevja in mu rekel, naj vpiše ta dva lista v novo knjigo. — Rožman mu je naročil naj te knjige ne kaže, ker bo menda Lavš samo par dni pri Zvezi in bi znalo zvezinemu kreditu škodovati, ako bi se zvedelo, koliko je Agro Merkur dolžan.

Dr. Tavčar predloži sejni zapisnik Zveze slovenskih zadrug, o odboruvi seji 2. oktobra 1910, v kateri je odbor odobril odpust Rožmana in dr. Žrjava.

Dr. Stare, ugovarja, da seja 2. oktobra 1910. ni bila pravilno sklicana v smislu § 13. zadr. pravil odst. 4., ker odborniki niso bili vabljeni pismeno od predsednika, ni bil vabljen član odbora dr. Žerjav, kar moreta dokazati Jos. Lenarčič in dr. Žrjav. Predlaga nadalje še več dokazov proti trditvam dr. Lavša.

Senat je nato sklenil da se vsi nadaljni dokazi zavrnejo in se sodba proglasi pismeno.

Italijansko-turška vojska.

Kje se nahaja laško brodovje?

Nihče ne ve, kje se nahaja laško vojno brodovje, ker si poročila nasprotujejo. Carigrajski »Ikdam« poroča, da je izvedel, da je priplulo laško brodovje, 18 vojnih ladij, pred Dardanele in da se je razvrstilo pred Sadebahrom in Kunkalehem. Ta vest uradno ni potrjena. Berolinska poročila pa naglašajo, da o manevrih laškega vojnega brodovja ni uradnih enotnih in zanesljivih poročil. Samo to se od več strani poroča, da se je pojavilo laško brodovje pred Dardanelami. »Frankfurter

Zeitung« pa poroča iz Rima: Avstrija je izrazila, da ima pomisleke pro i akciji laškega brodovja v Egejskem morju in da je razmerje med Avstrijo in Italijo jako napeto, dasi laškemu prebivalstvu še ni znano stal šče, ki ga zavzema Avstrija.

Pred Tripolisom. — Lah! zelo trpe vsled deževja.

Iz Tripolisa dohajajo zdaj zgolj poročila o malih bojih brez velikih uspehov. Lah! z največjo težavo vzdržuje svoje postojanke. Prodirati ne morejo. »Agenzia Stefani« poroča, da so pregnali Lah! 13. t. m. dve turški stotniji iz skrivališča. Zvečer 13. t. m. je pa na-

padel sovražnik Lahe iz oaze, a napad
so Lahi odbili. Utrdbe pri Sidi Meorju
so Lahi ojačili in pres rbeli z me alci
svelebo. Sovražnik je 14. t. m. brezus-
pešno sreljal na Sidi Meori. Zd av-
sveno stanje voja ov je izvrstno. Od
so raznika ni nikakih poročil, ker so
radi slabega vremena onemogočena
poizvedovanja z aeroplani ali zrako-
plovci. »Corriere della Sera« pa po oča,
da v Tripolisu tako dežuje, da so vsi
okopi in jarki, v katerih se nahajajo
laški vojaki, polni vode. Laški vojaki
vsled tega silno trpe in so slabe volje.

Pred Homsem, Derno in Tobrukom.

»Agenzia Stefani« poroča: V Hom-
su ni nič novega. Ponoči med 13. in 14.
je napadel sovražnik Derno a napad
so Lahi odbili. Ranjena sta bila dva
Laha. Isto noč se je bila mala prasa
med prednjimi stražami. Rane laških
vojakov so večkrat zelo resne, ker stre-
lja sovražnik s kroglijami, ki jih umet-
no zavije.

Laška nasilstva.

Iz Tripolisa se poroča: Lahi nasto-
pajo z drakonično strogostjo. Vsak dan
zapirajo Arabce in jih vlačijo pred so-
dišče. Guverner je izdal razglas, ki
grozi, da bo vsak, pri katerem dobe
strelno ali bodalno orožje, kaznovan
z zaporom od 3 do 30 let. Resnejše slu-
čaje bo kaznovalo vojno sodišče s smr-
tjo. Napadi na varnost ekspedicij in vo-
jakov se bodo kaznovali z ječo od 10
do 30 let, eventuelno s smrtno kaznijo.

Razna poročila.

Iz Rima se poroča: V diplomatičnih
krogih se trdi, da je sklenila Italija
osvojiti Tripolitanijo, predno poseže po
skrajnih sredstvih, da prisili Turčijo,
da se uda. To je sklenila na pritisk
centralnih evropskih oblasti. V Rimu
se tudi govori, da je Turčija prosila za
posredovanje velevlasti in da najbrže
prično kmalu konkretna pogajanja.
»Sabat« pa poroča, da namerava Tur-
čija protestirati, ker mečejo Lahi iz
aeroplanov bombe na mirno prebival-
stvo.

Protilaški bojkot bosensko-hercegov- skih mohamedancev.

Glasilo bosensko-hercegovskih mo-
hamedancev objavlja pismo turškega
podpolkovnika Izmil Haki beja, ki
poziva mohamedance, da naj bojkoti-
rajo Lahe.

Protilaški izgredi

»Osmanski Lloyd« poroča, da so se
vršili izgrei proti Lahom v vilajetu
Ajdin, v Jaffi in pri francoskem samo-
stanu Ramle pri Jeruzalemu.

Lahi proti časnikařem.

General Caneva je vzel poročeval-
sko izkaznico poročevalcu lista »Daily
Nyro«, ker je objavil »nepravilne«
fotografije o laških grozovitostih in »na-
pačna« poročila.

Ljubljanska okolica.

— **Občinske volitve na Igu. Z Iga.**
Priprave za občinske volitve so se že
pričele. Nasprotniki so do zadnjega ča-
sa bolj na tihem delali. V zadnjih dneh
so pa pričeli hud boj. Čudno, skoro sa-
mi gostilničarji se trudijo, da bi stari
odbor vrgli. Razumljivo je to, ker ho-
čejo odpraviti naklado na žganje, kme-
tu pa nove davke naložiti. Nekaj po-
sebnega je pri tem, da so vsi gostilni-
čarji sedaj, pa samo do volitve največji
prijatelji. Nekaj dobrega imajo pa vo-
litve le na sebi. Noben misijon bi jih
ne spravil skupaj, volitve jih pa. Samo
škoda, da bo to prijateljstvo malo časa
trpelo, kajti precej po volitvah bodo
zopet drug drugega pisano gledali.
Skoro vsak večer imajo sedaj pred vo-
litvami skupne sestanke, enkrat v tej
gostilni, drugič v drugi, da nobeden ni
na škodi. Preteklo soboto so imeli v go-
stilni Janeza Štrumbeljna neko tako
zaupno posvetovanje. Ali nekateri lju-
dje so tako dobri, da vsako reč hitro
naprej razbobnajo, kar pri takem po-
svetovanju zvedo. Pri tej konferenci so
namreč po dolgem pričkanju prišli do
zaključka, da bodo pri volitvah pro-
padli, če ne bodo priskočili na pomoč
s svojimi mošnjami. Napravili so sle-
deči načrt: Na dan volitve vse zunanje
volilce zajeti, jih dobro napojiti in po-
tem bodo gotovo z njimi volili. Dobro
so jo pogruntali, ali ta »špase« veliko
stane. Kdo bo pa vse to plačal? Nobe-
den ni hotel tega obljubiti in prevzeti
nase računa za tako negotovo stvar. In
tako je po dolgem pričkanju ostalo sa-
mo pri načrtu. Največje skrbi pa dela-
mo letošnje občinske volitve Janezu
Štrumbelju, ki je bil dosedaj skoro z
vsemi gostilničarji skregan in ki se pri
vsaki volitvi prelevi. On goji samo eno
željo, da bi bil namreč rad župan in da
bi potem ljudje pri njem kaj več zapili.
Zato leta okoli, obljubljuje, da bo po-
pravil ceste in kanale itd. Nasprotniki
so ga dobili zase in mu na tihem obljub-
ili županski stolec. Rekli so mu, naj

se na zunan kaže, kakor da bi bil naš,
da bi nas tako nekoliko za nos vodil.
Pa dobri ljudje so to stvar pretuhtali
in sedaj je on nafenan. Neki liberalce
je v nedeljo rekel: oni ne ma ajo zanj,
mi pa tudi ne! Tako se je s svojo poli-
tiko pošteno opekli, da ga ne bodo vo-
lili ne nasprotniki, ne naši. Naši kmetje
so pa že spoznali, kaj nameravajo ti
»novi« močje, namreč: sebi davke zma-
njšati, kmetom pa nove naložiti. Zato
pa vedo dobro, kako in katerega bodo
volili.

— **Z Viča.** »Jutro« je v pretečenem
mescu prineslo članek, ki hvali ceste v Rožni
dolini. Seveda je ob koncu članka hvalilo
odnotno olajševalno društvo oziroma njega
odbor. Ogladali smo si naselbino in pri ti
prihki se nudi čl veku na cesti lil. čuden
prizor. Ob cesti lil namreč zidajo n ko stavbo;
ker pa cesta ni nasuta, živina trpi, pri lušanje
kletev in pretep uboge živine je od ranega
jutra do pozne noči na dnevnem redu.
In novo izvoljeni župan viške občine kie
ste Vi? Ali se Vam nič ne smili uboga ži-
vina pred težko naloženimi vozovi? Vi varuh
občine ali tako skrbite za red v občini? —
Izgovor, da je Vam to neznano, je ničev;
saj ste Vi dali stavbeno dovoljenje in videli
ste, da ni nobene utrjene ceste do stavbišča.
Vaša sveta dolžnost bi bila, kakor vele-
va obč. red po svojem tozadevnem § skrbet
da se najpreje posuje cesta in šele potem
da dovoljenje za zidanje. Vi ste toraj v prvi
vrsti poklicani, da preprečite grozno trpin-
čenje živine na tej cesti. Ali ste pa vsled
svojega naprednega mišljenja domne-
vali da se bo dovažal material za stavbo
z aeroplani na stavbišče? Upamo, da bodo
zadostovale te vrstice in da viško župan-
stvo stori svojo dolžnost. Društvu za
varstvo živali priporočamo, da po svoji
moči pripomore da se takoj ustavi grozno
trpinčenje živine na cesti lil. v Rožni dolini.
Odbor olepševalnega društva pa si naj
ogleda pot za progjo južne železnice cest
lil, da ne bodo pasantje v nevarnosti da
si polomijo noge na teh razvoženih jamastih
potih, dela. Dela gospoda je treba, ne pa
kričanja!

Koroške novice.

k **Du' ovniške vesti.** Č. gosp. Josip
Rudl, kaplan v Dvoru nad Vrbo, je
imenovan za provizorja v Mohliče v
Podjurski dolini; na njegovo mesto v
Dvor je imenovan č. g. Ivan Žel, do-
sedaj kaplan v Tinjah.

k **Celovška rokodelska razstava** še
vedno straši po nemških listih. Neki
gospod, ki je razstavil stroje, je dobil
priznanje druge vrste, med tem, ko so
bili stroji na svetovnih razstavah s pr-
vim darilom odlikovani. Vrnil je komi-
teju darilo in izjavil v »Freie Stim-
men«, da odklanja tako odlikovanje,
ker so bili odlikovani ljudje, ki sploh
niso nič razstavili.

Dnevne novice.

+ **Zmaga S. L. S. v Kostanjevci.**
Pri občinskih volitvah v mestu Kosta-
njevci je kljub silni protigigaciji, pri-
tisku in različnim nasilnostim dozdej
gospodujoče liberalne stranke zmagala
lista S. L. S. z veliko večino v vseh treh
razredih. Če bi bili malenkostni, bi
imeli zdaj zopet priliko, da bi se iz li-
beralcev krvavo ponorčevali. Ti otro-
čaji so zagnali velik krik, ko je v par
občinah zmagala kakšna malkontentna
stranka ali pa, če so pristaši žganje-
pitja šli v boj z geslom, da se na jeruš
ne sme naložiti naklade in slučajno
zmagali. To je bil zadosten povod, da
so ljubeznjivi liberalni butlički v Ljub-
ljani vzkipei nedolžnega veselja in po
»Narodu«, »Slovenskem Domu« in »Ju-
tro« prevračali zmagoslavne kozolce,
češ, v kranjski deželi se zopet »svita«.
Medtem pa je občina za občino padala
v naše roke in kar je za liberalce naj-
bolj žalostno, so prestopila v tabor S.
L. S. trgi in mesta drugo za drugim:
Litija, Kamnik, zdaj pa Kostanjevci in
morebiti preide še katero v naš tabor.
Meščanstvo pač uvideva, kod je resnič-
ni napredek, in dočim leži nad Ljublja-
no še gosta megla politične nezavedno-
sti, se podeželska mesta in trgi otre-
sajo gospodstva liberalne fraze, puste-
ga zabavljaštva in politične lenobe na
»narodni« podlagi. Kar se Kostanjevci
tije, je k naši zmagi vrh tega gotovo
znatno pripomoglo dejstvo, da se je bil
sam Dolfe Ribnikar podal v ta kraj, da
liberalizmu pripomore k sijajni zmagi.
Kdor pa Dolfeta vidi ali celo sliši, ta
se pa gotovo na nasprotno stran odloči.
Dolfetovi nazori vplivajo namreč v
svoji duhovitosti ravno narobe, kakor
on namerava in zato ni čudno, da se je
Kostanjevci iz liberalizma izpreobrni-
la h »klerikalizmu«. Le še v Ljubljani
pomeni Ribnikar spričo naravnost
egiptovske politične teme neke vrste
»luče«, ki pa najbržeje tudi tu ne bo
dolgo svetila... Živela kostanjevška
občina!

+ **Št. Peter na Krasu za S. L. S.**
Pri občinskih volitvah v Št. Petru na
Krasu je zmagala S. L. S. Trideset na-
ših odbornikov ima še enkrat več gla-
sov kot kandidatje združenih nasprot-
nikov. Živela zavedna Notranjska!

+ **Volitve v postojnski cesini od-
bor.** Somišljeniki S. L. S. v občinskih
odborih Št. Peter, Šmihel, Košana, Sla-
vina, Bukovje, so 14. t. m. podrli zelo
staro liberalno korito — cestni odbor
postojnskega sodnega okraja, ki je od
nekad veljal za last liberalne stranke
sploh — posebno pa še gotovih Postoj-
incev. Res hud udarec postojnskim li-
beralnim mogočezem! Pa so vsled
pristranskega postopanja tudi pošteno
zaslužili ta poraz in bodo v kratkem
doživeli še nekaj taci. Kot zastopniki
občin je izvoljenih pet somišljenikov
S. L. S., eden pa naprednega mišljenja.
Novoizvoljeni zastopniki bodo znali
porabiti zaupanje, ki so ga jim volilci
izkazali, v korist celega okraja, ne pa
samo nekaterim kakor se je dosedaj
godilo, da so si pri vsem dobičku ki so
ga imeli pri gradnjah cest, na okrajne
stroške se spomeniki postavljali!

— **Volitev načelnika in namestni-
ka cesnemu odboru za litijski okraj**
se je vršila v torek 14. novembra dopol-
dne v občinski pisarni. Izvoljena sta
bila za načelnika g. Lavoslav Host-
nik, župan v Šmarinem; za namestni-
ka pa g. Anton Zavrl iz Velike Gobe.
Bivši načelnik g. Bukovec je dobil sa-
mo dva glas in eksžupan Slanc en
glas. Ko je bil znan rezultat, sta gospo-
da Bukovec in Slanc takoj podala iz-
javo, da izstopita iz cestnega odbora,
kar je odbor molče na znanje vzel.

+ **»Narod« pozivlje »Slovenca«,**
naj priobči v njem dr. Lampe vse akte,
ki se tičejo cestnega zakona. Mi smo o
tem vendar že dovolj pisali, da bi pa še
uradne akte z dr. Tavčarjevimi podpisi
ponatiskavali, je preveč zahtevano.
Pozivljemo pa dr. Tavčarja, da on v
»Narodu« dobesedno ponatisne vse
ak e tiče se cestnega zakona, »ker je
osumljen in obdolžen, da je z zlobnim
namenom nalagal — sicer ne central-
ne vlade »kakor dr. Lampe« — ampak
obžalovanja vredno občinstvo »Sloven-
skega Naroda«. **Torej na dan z akti!**

+ **Kakšna doslednost je to?** »Ju-
tro« se v svoji današnji številki zelo
vsaja proti liberalcem in proti naši
stranki. Liberalcem očita, da po nepo-
trebnem obsojajo »Jutrov« iredenti-
zem, češ, da »Jutro« zasleduje edinole
»pošteno« in »narodno« slovensko po-
litiko. V nas se pa zaganja mladinsko
glasilo zato, ker smo baje preveč »di-
nastični«. V isti številki pa imenuje
Nemce zaradi Pollaufovega govora
»veleizdajalce« in jih obsoja, ker se
navdušujejo za »ravnokar poraženega
nemškega cesarja Viljema«. Kakšna
doslednost pa je? Če je »Jutro« ireden-
tovski, smejo tudi nemški nacionalci
biti iredentarji.

+ **Zaradi Maroka** so, kakor znano,
slovenski liberalni listi svojčas dr. Šu-
steršiča po svoji maniri grdo napadali,
ker je v parlamentu vložil interpela-
cijo, v kateri je avstrijsko vlado spom-
nil na njeno dolžnost, da ima spričo
nemško-francoskih pogajanj glede ma-
roške države varovati svoje trgovske
interese. Najeli so celo nekega zagreb-
škega vseučiliškega profesorja, da je v
»Agramer Tagblattu« dokazoval, da ni-
ma Avstrija v Maroku nobenih intere-
sov. Te liberalne napade je pa zdaj (se-
veda neprostovoljno, v kolikor se naših
liberalcev, ki jih itak noben spak ne
upoštevaj, tiče) desavouiral **avstrijska**
vlada sama. Liberalni listi so se takrat
norčevali iz dr. Šusteršiča, češ, saj se
na njegovo interpelacijo avstrijska vla-
da sama ne bo ozirala. Včeraj pa je do-
šla iz Pariza sledeča vest: V parlamen-
tarnem odseku za zunanje zadeve je
francoski minister de Selves naznanil,
da je Avstro-Ogrska izjavila, da more
francosko-nemško pogodbo glede Ma-
roka odobriti le pod pogojem, **da se**
priznajo Avstriji v trgovinskem oziru v
Maroku iste koncesije kakor Nemčiji
(takozvana »svobodna vrata«), kar je
tem lažje mogoče, ker francosko-nem-
ška pogodba ne določa, da ima le
Nemčija trgovinsko svobodo v Ma-
roku, ampak se je ta princip čisto
splošno priznal. Svoje stališče uteme-
ljuje avstro-ogrška vlada s tem, da ima
v Maroku »znatne trgovinske in gospo-
darske interese«. V tej zadevi se že te
dni začno med Avstrijo, Nemčijo in
Francijo dogovori. — Liberalci so se pa
zopet enkrat korenito blamirali. Av-
strijska vlada je storila to, na kar so jo
naši jugoslovanski poslanci opozorili v
korist cele države in zlasti v korist
južnih pokrajin.

— **Slovenščina na laški gimnaziji.**
Iz Gorice: Italijanski profesorji laških
paralelk tukajšnje gimnazije so pričeli
med stariši laških dijakov akcijo, naj
bi se stariši izrekli za to, da se na gim-
naziji uvede slovenščina za obvezen
predmet. Vsi laški profesorji, med nji-

mi tudi nacionalci, na primer Pitacco,
Turus in drugi, so se odločno izrekli za
slovenščino, ki pomeni za Italijane —
kruh. V krščansko socialnem listu
»L' Ecco del Litorale« je Oskar Ulm iz
Tridenta, rodod Gorican, danes, dne
15. t. m., priobčil članek, da je za Lahe
vitalna važnost, da se na gimnaziji po-
učuje slovenščina mesto gr-
ščine ter bere Prešeren me-
sto Homerja. — Na zborovanju
stališčev se je edini dr. Pinaucik (ime
kaže, da je rojen (!) Lah) izrekel, da
naj se ne poučuje slovenščina, ampak
francoščina. Ostal pa je osamljen. —
Lahi se dobro zavedajo važnosti, da
Lahi znajo tudi drugi deželni jezik. To
je tudi opomin za naš naraščaj, da se
pridno uči laško. Lahe smo v Gorici
nadkriljevali le raditega, ker Slovenci
znajo večinoma oba deželna jezika, La-
hi pa ne. Naš mlajši naraščaj je začel
laščino zanemarjati. To naj bo druga-
če! Ne dajmo se prehiteti od Lahov!

— **Nepravi revizor občinskih raču-
nov.** Deželni odbor je razposlal župan-
stvom na Kranjskem naslednjo okrož-
nico: Glasom poročila nekega župan-
stva se je pripetil neverjeten slučaj, da
je prišel k dotičnemu županstvu kon-
cem junija ali začetkom julija 1911 nek
gospod, ki je izjavil, da je poslan od
deželnega odbora in da bo p egledal
občinske račune, kar je tudi storil, ne
da bi se bil poprej legitimiral. Dognalo
se je, da deželni odbor sploh ni odredil
revizije dotičnega občinskega urada,
torej tudi nikogar v ta namen tja odpo-
slal ni, da si je torej nekdo neopravi-
čeno dovolil pregledovati občinske spi-
se. Vsled sklepa deželnega odbora v
seji dne 21. oktobra 1911 se opozarja
županstva, da se mora občinski
revizor sam od sebe brez
opozoritve takoj po prihodu
pravilno legitimirati županu,
oziroma njegovemu namestniku. Če bi
torej kdorkoli zahteval vpogled v bla-
gajniške dnevnike ali občinske spise,
ne da bi se mogel izkazati z legitima-
cijo in dekretom deželnega odbora, naj
mu županstvo nikakor ne dovoli vpog-
leda v uradne knjige in spise. V vsa-
kem takem slučaju naj županstvo tudi
nemudoma poroča deželnemu odboru,
predvsem pa, če je mogoče, dožene, kdo
je tista oseba. Pri tej priliki se župan-
stvo še posebej opozarja, da ima edi-
nole deželni odbor kot nadzor-
stveno oblastvo v zadevah lastnega (sa-
mostojnega) delokroga občin pravico,
nadzorovati poslovanje županstev v go-
spodarskem oziru in pregledovati bla-
gajniške knjige.

— **Belgo - Croate** se imenuje nov
denarni zavod v Zagrebu, pri katerem
bo poleg domačega udeležen belgijski
kapital. Zavod bo predvsem podpiral
lesno industrijo pa tudi drugo ter se že
dogovarjajo radi nakupa nekega šta-
jerskega premogokopa.

— **Stavka voznikov v Trstu.** Vče-
raj je že tretji dan, ko so vozniki stav-
kali. Dasi so bili mali gospodarji pri-
pravljeni dovoliti voznikom zahtevane
priboljške, stavkajo iz solidarnosti
vendar tudi vozniki, ki so uslužbeni pri
malih podjetnikih. Vsled tega so prisil-
ljeni praznovati tudi vozniki, ki imajo
lastne konje. Vsa stavka je naperjena
v prvi vrsti proti »Adriatici« in »Del-
niškemu društvu za prevažanje« (Ci-
madori in dr.) »Delniško društvo za
prevažanje« ima okoli 700 konj, in ta
družba ima tudi prevažanje »Adriati-
ce«. Vsi mali podjetniki skupaj pa
imajo okoli 900 konj. Med obema tema
silama se sedaj vrši boj, kakorekoč na
življenje in smrt. V obeh svobodnih lu-
kah je več sto vagonov polnih blaga,
ki čakajo na razkladanje.

— **Novo šestilo** je izumil višji ge-
ometer v Zagrebu Filip Jurčič. Na eni
strani ima šestilo dun. klaftre, na dru-
gi metre ter je izredno velike praktič-
ne vrednosti.

— **Hidroelektrična centrala na**
Savi. Hrvaški listi poročajo: Inž. Stel-
ler je sestavil osnovo za zgradbo elek-
trične centrale na Savi pri Keresincu;
gradbene stroške je proračunal s pet
milijoni kron. Zagrebški občinski svet
je načrt principiarno sprejel ter se radi
izvršitve pričel pogajati z deželno
vlado.

— **Pobegnil** je iz Sp. Šiške pekov-
ski mojster g. Mat. Omerza. Vzrok dol-
govi.

— **Novice iz Amerike.** V Chicagi je
umrla Marija Stalcer roj. Lustig v Se-
miču na Dolenjskem. — V Jolatu sta
obhajala zlato poroko g. Marko Krakar
in njegova soproga. Navzočih je bilo
43 vnukov in vnukinj. — V mestu Hib-
big so zaprli Rozalijo Apič, ker je baje
zastupila svojega moža. — 35letni ru-
dar Alojz Terpič se je istotam v rudni-
ku ponesrečil do smrti in Marko Ba-
cič, ki je delal s ponesrečencem je do-
bil take poškodbe, da so ga morali pre-
peljati v bolnišnico.

— **Odborova seja »Matica Sloven-
ske«** bo v petek dne 17. novembra t. l.

ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo predsedništva. 2. Potrditev zapisnika zadnje seje. 3. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. a) o letošnjih dohodkih, b) o stroških za popravilo hiše. 4. Poročilo iz Knjižnega odseka. 5. Matica ob svoji petdesetletnici. 6. Tajnikovo poročilo. 7. Slučajnosti. Dr. Fr. Ilesič.

— **Poročil** se je na Livku v sredo dne 15. t. m. g. Frančišek Tičar, narednik c. kr. brambovskega polka št. 27 v Ljubljani z gđc. Marijo Hrast.

— **Ogenj.** Včeraj je v Zg. Kašlju pogorel kozolec Janeza Grad. Zažgali so otroci posestnik ni bil zavarovan.

— **Na vseh voličih se pri občinskih volitvah ob zmagi S. L. S. spominjajte »Slovenske Straže«!**

GALIŠKI DEŽELNI ZBOR PRED RAZPUSTOM.

V Krakovu se trdi, da bodo zadnjič poizkusili doseči spravo med Rusini in Poljaki. Če se poizkus izjalovi, se gališki deželni zbor razpusti.

MOBILIZACIJA SRBIJE.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Poročila konzulov na Kosovem potrjujejo, da zbira Srbija vojake ob novobazarski meji, da lahko nastopi v slučaju kakšnega zapletljajja.

VSTAJA NA KITAJSKEM.

»Excelsior« poroča, da prodira 1500 ruskih vojakov proti Pekinu. Iz Šangaja se poroča, da plenijo vstajši Čikjanfu. Škoda znaša že 10.000.000 dolarjev.

Štajerske novice.

— **Slovensko katoliško akad. tehn. društvo »Zarja«** v Gradcu priredi v petek, dne 17. t. m. v društvenih prostorih II. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnikov bratskih društev. 3. Poročilo odborovo. 4. Slučajnosti. Začetek ob 8. zvečer.

Š Zborovanje podružnice »Slovenske Straže« v Konjicah pretečeno nedeljo se je lepo obneslo. S tem je naše ljudstvo pokazalo, da umeje važnost narodno obrambnega dela.

Š **Občinske volitve v celjski okoliški občini**, ki se vrše 27. in 28. novembra, bodo silno burne. Celjski in okoliški renegati se pripravljajo z vso silo, da bi dobili občino zase. Bati se je bilo — in tega so se Nemci tudi že veselili — da se obe slovenski stranki ne bi moge zediniti za skupno postopanje. V nedeljo, dne 12. novembra, se je vršil v Celju skupen shod obeh strank, na katerem smo se zedinili za to-le kandidatno listo: Prvi razred: Fr. Ogradi, Pet. Majdič, J. Plevčak, St. Strašek, J. Skrabar, J. Knez, Iv. Belak, F. Čeček, G. Čater, dr. Jos. Sernec; namestniki: Golavšek, Rebon, Drobne, dr. Kukovec in J. Mirnik. Drugi razred: Ferdo Gologranc, A. Mirnik, Janez Sernec, J. Kumer, Vinko Kukovec, dr. Iv. Benkovič, J. Grah, Taran, G. Confidenti, Jos. Imladič; namestniki: Levstik, Bobnič, Pušnik, Pilih, prof. Kosi. Tretji razred: Radej, Glinšek ml., dr. Božič, Čečko, Trupej, Fr. Šrihar, Fazarinc, Koštomaj, dr. J. Sernec, Sušnik; namestniki: Klinar, Kvas, Hribernik, Završek, Videmšek. — Najhujši boj bo v drugem in prvem razredu. Vendar zmaga bo gotova, če bodo vsi Slovenci storili v polni meri svojo sveto dolžnost. Za skupni nastop obeh slovenskih strank se je zelo trudil poslanec dr. Benkovič, zakar mu gre hvala!

Š **Občinske volitve v Gradcu.** Včeraj so se pričele v Gradcu občinske volitve. Šlo je za pet mandatov, med katerimi so jih imeli dozdej nemški svobodomiselnici 3, soc. demokrati pa 2. Včeraj je bilo izvoljenih vseh 5 soc. demokratiških kandidatov Soc. demokrati so dobili 1802 do 1907, nemški svobodomiselnici pa 1386 do 1474 glasov.

Š **Iz sodne službe.** Nadsodišče v Gradcu je imenovalo sodnijske kanceliste Franca Zigartha v St. Lenartu v Slovenskih goricah, Ivana Perše v Šoštanju, Martina Lavrača v Šmarju pri Jelšah in Antona Maierhoferja v Gradcu za sodne oficijale.

Š **Grozen umor.** V bližini Lipnice se je izvršil 11. t. m. zjutraj grozen umor. Našli so trgovca s svinjami Sitza iz Zagaja oropanega in umorjenega. Imel je prerezan vrat in več ran po telesu. Roparski morilec je izginil brez sledu. Ta zločin je zbudil med ljudstvom splošen strah.

Š **Drobne novice.** Pri Sv. Miklavžu blizu Hoč je umrl nagloma nadučitelj Alojz Gobeč. Rajni je bil pristaš Štajercijancev. — V St. Jurju ob južni železnici se vrši v nedeljo dne 19. novembra političen shod. Govorita poslanca dr. Korošec in Pišek. — Na Teharjih pri Celju se ustanovi prihodnjo nedeljo telovadni odsek Orel. Govori dr.

Hohnjec. — Morilca, ki je blizu Lipnice na Srednjem Štajerskem zavratno umoril svinjskega trgovca Cetza in ga oropal so že prijeli v osebi Josipa Kaiser.

— **Nezvestnega so našli** v Trbovljah 24. oktobra na cesti delavca Jožefa Dolarja. Na glavi je imel globoko rano. Kdo mu je rano prizadel, ni znano. Včeraj je Dolar v ljubljanski deželni bolnišnici umrl.

Ljubljanske novice.

Ij **Glasben večer** priredi pevski zbor glasbenega društva »Ljubljana« v nedeljo, 19. t. m. ob osmi uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union«. Sodelujeta oba zbora, popolni orkester »Slov. Filharmon.« pod vodstvom g. Talicha, in kot piece de resistance večera — naš izumitelj g. L. Bajde s svojim **najnovjšim izumom — klavijolino**. Iz programa je razvidno, da so pevske in orkestralne točke povsem serjozne, deloma v Ljubljani sploh prvič izvajane. da je vmes samo ena točka, ki je sicer humoristična, pa vendar serjozna v Spored je torej tak, da odgovarja svojemu namenu — plemeniti zabavi. Ze izum g. Bajdeta sam zasluži vse zanimanje, ker je kulturno pomemben. O tem prinesemo te dni poseben članek.

Ij **Šentjanška premogokopna družba proti Agro Merkurju**. Danes dopoldne se je pričela pred deželnim kot trgovskim sodiščem razprava o tožbi Šentjanške premogokopne družbe proti konkurzni masi Agro Merkurja. Stvar je namreč sledeča: Šentjanška premogokopna družba je pristopila s 5000 K deleži k Agro Merkurju ter sklenila z njim pogodbo glede prodaje premoga. Agro Merkur je začel prodajati premog Šentjanške premogokopne družbe ko pogodba še ni bila pismeno uveljavljena. Od strani upravitelja konkurzne mase odvetnika dr. Sajovica se navaja, da sicer pogodba ni bila pismeno sklenjena, pač pa že ustmeno uveljavljena, vsled česar je pogodba veljavna. Od strani Šentjanške premogokopne družbe, ki jo zastopa dr. Ambrositsch, pa se trdi, da Šentjanška premogokopna družba ni pristopila k Agro Merkurju kot članica, da se sploh ni sklenila nobena perfektna pogodba in da nima vsled tega napram konkurzni masi Agro Merkurja nobenih obveznosti. Ravnatelj premogokopne družbe je po zatrdilu njenega zastopnika podpisal iz uljudnosti dr. Žrjavu in bianco pristopnico k Agro Merkurju, z naročilom, naj jo po občnem zboru Agro Merkurja, ali uniči ali pa spravi do tedaj, da bo nemško besedilo združnih pravil Agro Merkurja, ki je bilo takrat v tisku, na razpolago in da bo medsebojna pogodba glede prodaje premoga pismeno uveljavljena. — Razprava, ki se vrši v nemškem jeziku, se danes popoldne nadaljuje ter se bodo ob tej priliki zaslišavale priče.

Ij **»Babji Narod«**. »Slov. Narod« hoče biti resen list, pa posebno rad pograbi kak gostilniški prizorček, kakor bi bili taki prizorčki odločilnega pomena za slovensko politiko. S tem ta politična babnica razkriva pri resnih ljudeh visoki svoj nivo. Že dvakrat je sedaj »Slovenski Narod« pograbil in zavil neko afero, v kateri je mizarski mojster g. Anton Rojina na neumestna zbadanja, katera ni zaslužil, mirno reagiral s par klofutami, kar bi na njegovem mestu storil vsakdo. S tem je g. Rojina na najkrajši način z zbadanji obračunal. Glasilo »slovenske inteligence« bi pa ob tej priliki priporočali, naj se raje briga za osebe, ki so v njenem taboru in ki vsak teden po Ljubljani povzročajo resnične pretepe in kravale, kar se pa tiče pijače, pa en sam liberalce več popije, kot sto naših pristašev. Če bi mi priobčevali četrtino takih stvari, bi se videla lepa slika »slovenskih inteligentov«. Tudi oče Tavčar naj se v »Narodu« preveč ne razburja, saj ve, zakaj in kako je celo on v Kranju dobil klofuto in — kako, pri »Narodu« pa tudi mazilo. Stojcin še ni pozabljen. Če bodo dr. Tavčarjevi časniki ministrantje še kaj brskali v take osebne zadeve, tedaj se bo marsikdo iz prvih krogov »slovenske inteligence« čudil, kako ga bomo fotografirali. Zahvali naj se za to — »Babjemu Narodu«. Kar se pa tiče »klerikalcev«, pa bi se že tudi pri »Narodu« lahko odvadili tako lažnjivega pridevka. Mi smo samo pristaši Slovenske Ljudske Stranke, ki je in bo zmaga vse proti njej združene nasprotnike!

Ij **Društvo zdravnikov na Kranjskem**. Prihodnje redno mesečno zborovanje se vrši v petek, 17. novembra, ob pol 8. uri zvečer v restavraciji Tratinik na sv. Petra cesti. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Novi zdravniški red. Referent primarij dr. Gregorič. — Ker se že 27. t. m. vrši v Badenu shod

avstrijskih zdravniških zbornic in se bo oziral na predloge poedinih zdravniških zbornic in društev, je obravnava o predmetu važna in nujna. — Po zborovanju v istem lokalu prijateljski sestanek s člani proste organizacije okr. zdravnikov, ki imajo ta dan svoj redni občni zbor.

Ij **Vinska pokušnja**. Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani priredi danes od 5. ure popoldne do 9. ure zvečer v pokuševalni kleti pod kavarno »Evropa« javno pokušnjo priznane izbornih kranjskih vin. Vinskim kupcem, ki žele pristno domače vino direktno od zanesljivih producentov kupiti, so ugodne ponudbe in vsa potrebna pojasnila brezplačno na razpolago. Pokušnje so redno vsak četrtek.

Ij **Iz pisarne slovenskega gledališča**. V soboto se uprizori izvirna opera »Ksenija« Viktorja Parme. Nato prvič operna noviteta »Suzanina tajnost« E. Wolfa-Ferrarija. Ta opera se je v 18 mesecih igrala na več kot 100 odrih. Glavno vlogo ima orkester; jako težki vlogi grofa in grofice pojeta gđna. Šipankova in g. Novak; slugo igra gosp. Horsky. — V nedeljo popoldne ob treh izvirna narodna pravljica »Kralj Matjaž« (za lože nepar) pri nižani vstopnini. Ta predstava je za mladino; zvečer se igra prvič Jul. Horstova burka »Nebesa na zemlji«. — Za mladino se pripravita igri »Slepa ljubezen« in »Milionarček«.

Ij **Kolo ukradeno** je bilo predvečernjim iz veže hiše št. 8 v Wolfovi ulici polirju Jožefu Vehovcu. Kolo je Styria, prostega teka, ima lesene držaje, kolesi imate pa znotraj rdeče obroče. Policijska številka je 32. in sicer črna na belem polju. Vredno je 100 kron. Pred nakupom se svari.

ANGLIJA PRED VOJSKO Z NEMČIJO.

Zasebni tajnik prejšnjega angleškega premeirja Balfour Pousonbey je imel predavanje, v katerem je izjavil, da je šele pred kratkim izvedel, da že obstaja od meseca septembra vojna nevornost med Nemčijo in Angleško. Angleške vojne ladje so se obdale z mrežami v obrambo torpedovk, ker so se bali napada nemških torpedovk. Neke mu Balfourjevemu prijatelju, ki je govoril z nemškim cesarjem Viljemom, je ta rekel: »Jaz sem edini prijatelj, ki ga ima Angleška v Nemčiji«.

VSTAJA MONARHISTOV NA PORTUGALSKEM.

Lizbonski listi objavljajo s severa brzjavke, ki poročajo, da se pripravljajo monarhisti na nov napad. V Oportu je bila 14. t. m. konsignirana garnizija, ker se je govorilo, da izbruhne protirevolucija. Aretirali so v Oportu baronico De Mafa, ki je bila osumljena vohunstva v korist monarhistov. Aretacija vzbuja velikansko pozornost. Pri hišni preiskavi so našli važne spise.

Telefonska in brzjavna poročila.

DRAGINJSKA DEBATA. — GOVOR DR. KREKA. — NATRKANI DR. HEILINGER.

Dunaj, 16. novembra. V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala debata o draginjskih predlogih. Prvi je govoril poslanec Biankini, ki je pa imel pred seboj skoro popolnoma prazno zbornico. — Za njim je poprijel besedo dr. Krek. Konstatiral je zelo žalostno dejstvo, da sta draginjsko gibanje in draginjska debata pokazala, da velik del ljudstva in tudi precejšen del inteligence stoji na jako nizki stopnji narodno - gospodarske izobrazbe. Sicer noče reči, da se draginja strankarsko izrablja, ker vsaka stranka, ki ima sama vase zaupanje naravno misli, da so njena narodno-gospodarska načela prava. vendar je brez dvoma, da so se v draginjski debati čule skoro same udrihnice in prazne ideologije. Tako se od gotove strani zavzamejo za prosto trgovino, ne vedo pa, da je svobodna trgovina v času, ko so v cvetu monopolizirajoči trusti in karteli, nezmisljena fraza. Industrializacija države in dežela je nemogoča, dokler se ne ukroti kartelov s pomočjo zakona. — Medtem ko je dr. Krek govoril, je prišel, očitno natrkan znani dunajski »neodvisni« poslanec dr. Heilinger, ki tudi sicer dela same neslane medklace. Ne da bi bil vedel, kaj je dr. Krek govoril, ga je takoj začel zbadati s skrajno bedastimi vzkliki. Slovenski poslanci, ki so stali okoli dr. Kreka, so moža energično zavračali, ko pa vse ni nič pomagalo, mu je dr. Krek rekel: »Kaj naj naredim? Jaz vendar ne morem prinesiti s seboj v zbornico pasjega biča!« Slovenski poslanci so Heilingerju končno dopovedali, da če ne bo miroval, ga bodo na jako enostaven način odstranili. To je pomagalo in dr.

Heilinger, katerega je tudi poslanec Wedra vlekel stran, se je pomiril. Na koncu, ko so vsi dr. Kreku aplavdirali, je še Heilinger aplavdiral, nakar je dr. Šusteršič rekel: »Zdaj smo pa zopet enega mnenja«, kar je izzvalo splošno veselost. — Za dr. Krekom je govoril začasni vodja poljedelskega ministrstva Zaleski, ki je razlagal, kaj je vlada storila v svrhu olajšanja draginje.

URADNIŠKE ZAHTEVE.

Dunaj, 16. novembra. Danes je deputacija centralne zveze avstrijskega uradništva nasproti poslancem izjavila, da uradniki draginjsko doklade odklanjajo in zahtevajo, da se takoj upelje časovno napredovanje. Bilinski je izjavil, da bo zahteve uradništva za stopal v konferenci načelnikov.

NESKLEPČNI FINANČNI ODSEK.

Dunaj, 16. novembra. Finančni odsek danes zaradi nesklepčnosti ni mogel zborovati.

NEMŠKI CESAR.

Berolin, 16. novembra. Nemški cesar se je na dvornem lovu nekoliko prehladil.

BAVARSKI DEŽELNI ZBOR RAZPUŠČEN.

Monakovo, 15. novembra. Bavarski deželni zbor je bil danes razpuščen in se imajo v kratkem nove volitve razpisati. Deželni zbor je imel samo tri sedanja; do razpusta je prišlo vsled konflikta med večino, ki jo tvori centrum, in pa prometnim ministrom, ki je večino briskiral. Deželni zbor je imel krščansko-konservativno večino.

ŠPANSKI KRALJ BOLAN.

London, 16. novembra. Zdravje španskega kralja je jako slabo. Bolan je na boleznih, vsled katere je umrl njegov oče, španski kralj Alfonz XII., v starosti 28 let.

TURKI PRIPRAVLJAJO NAPAD NA BENGAZI.

Rim, 16. novembra. »Tribuna« poroča: Pred Bengazi dohajajo vedno nove sovražne čete. Iz Egipta dohajajo tudi velike množine municije in provianta, kakor tudi turških višjih častnikov. Častniki so rekrutirali v Egiptu tudi Arabce, razun tega se Turkom pridružujejo tudi Beduini. Zadnje dni Turki Bengazi neprestano obstreljujejo, iz česar je sklepati, da imajo veliko municije na razpolago. Pripravljajo očitno velik napad. Manjši napadi pa se vrste dan za dan, podnevi in ponoči.

Tripolis, 16. novembra. »Giornale d'Italia« poroča, da se napadi od strani Turkov neprestano ponavljajo. 14. t. m. so Turki napadli eno stotnijo 80 polka, ki je šla reknoscirat oazo. Pri spopadu je bil ubit stotnik Selvatici. Nekaj turških šrapnelov je 14. t. m. padlo v mesto in sicer na trg za kruh in na kavalerijsko vojašnico. Napravili niso baje nobene škode.

Derna, 16. novembra. Tukajšnji polglavar Senussov je na javnem trgu slovesno blagoslovil laške vojake. (In Lahmu verjamejo!)

KOLIKO PREBIVALCEV IMA ITALIJA.

Rim, 16. novembra. Ljudsko štetje je dognalo, da ima Italija 34.686.653 prebivalcev. V inozemstvu živi 1.150.230. Lahov, ki niso všteti. Leta 1901 je štela Italija 32.475.253 prebivalcev, torej znaša prirastek 2.211.400 ali 6.81%.

TATVINA DRAGOCENIH SLIK.

Monakovo, 16. novembra. Policijsko ravnateljstvo naznanja, da se je v gradu Schloßheim izrezalo iz okvirov 22 slik velike umetniške in zgodovinske vrednosti. Škodo trpi civilna lista in država. Slike so izginile.

Vsaka mati ve,

v koliki meri pospešuje dojenje uspešno rast njenega otroka. Cutu upchanosti, ki se v tem napornem času pogosto pojavlja, odpomore lahko vsaka doječa mati z uporabo Scott-ove emulzije.

SCOTT-ova EMULZIJA

vsebuje celo vrsto kri in moč tvaryajočih sestavin, ki ugodno vplivajo na kakovost materinega mleka ter učinkujejo oživljajoče in osvežujoče. Scott-ova emulzija je zelo lahko prebavna, dobro dišeča in se torej rada zavzija.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ova emulzija. Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učink.

Cena izvirni steklenici K 250.

2693

Dohi se v vseh lekarnah.

Razpis „CERES“-nagrada KRON 30.000—

Končni rok za vpošiljanje je na vsestransko željo do 1. grudnia 1911

podaljšan!

Samooobsebi je umevno, da imajo tudi tisti cenjeni odjemalci pravico vpošiljati še nadaljne ovoje, ki so se tega razpisa že udeležili. Za vsakih nadalje vposlanih 5 ovojev dobe še po eno nadaljno številko.

3421

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke „Slovenske Straže!“ Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Umetnost.

Ij Slovenska opera v soboto s »Prodano nevesto« celotno ni uspela, pač pa pokazala, da ima nekaj izbornih poedinih močij. Duša vsega je dirigent g. Talich, kateremu teče domorodna glasba tako krasno iz taktirke, da bi ga bil Smetana sam vesel, njega samega. Orkester pod njim je dober v posameznih inštrumentih, spominjam na krasni piano klarineta, celo izboren, v celoti semtertje pomanjkljiv. O tem so gospodje pri rogovih brez dvoma prepričani. Na odru pa bi bilo lahko, poznam razmere, celo prav lahko boljše letos, »Prodana nevesta« relativno sijajna. Možki zbor je zadosti močan in skozi in skozi zaposlen v ritmično prijetnih zato pa dinamično veliko težjih točkah in je v tem smislu tudi rešil svojo nalogo. Ženskega zbora je ravno pol premalo, glasovi, posebno sopranski v višini trivialni, neopiljeni, njih kretanje nič boljše. Od solistov gre prvenstvo tenoristu g. Kramperju. To je res Janko, da ga je človek vesel. Pred vsem glasovno zelo čeden, soliden, umerjen in razborit v igri. Odlikovanje z vencem je bilo zaslužen. Tudi Mařenka, gca. Šipankova ni napačna, samo preveč masivna je cela reč in se težko razgiba, sicer pa vljudna. Vašek, za ranjnim Pavškom nismo imeli tako dobrega kot je g. Horský in tudi Kecalu bi se spodobilo priznanje in hvala, če bi bil Smetana pisal pavze mesto

nizkih tonov, ter prepustil njih zakladanje orkestru, seveda s forte. G. Novak je postavil kaj simpatično figuro na oder in lepo pel, in bi še lepše pel — za terco nižje. G. Bukšek ima svoj bariton ravno v kovačnici ter bo iz rok dobrega kovača prišedši brez dvoma uspel, čim stopi iz rezerve. Gca. Thalerjeva je uskočila za gospo pl. Foedransperg par ur pred predstavo in ni mogla speljati povoljno uloge, katero je nadomeščala, kljub pripomočku, katerega je imela seboj. Zameriti ji ni, pač pa nekomu drugemu, ki je v svoji navdušenosti za »Wagnergestalten« kriv, da imamo eno neporabno moč več v operi. Biserček opere, sesterospjev, je pal, ker je bil pred vsem premalo skrbno nastudiran. Vrgla ga je gca. Thalerjeva, ki je tremulirala v znamenju njene šole, ter tako omajala še to malo, kar se je s težavo držalo. Omenim še krasno overturo in povoljen obisk kljub temu, da je bila to že peta predstava. A. S.

* **Narodna igra »Dimež«**, ki se je igrala na »Ljudskem odru«, je izšla kot 17. zvezek »Zbirke ljudskih iger«. Poleg »Dimeža« obsega ta zvezek tudi še burko »Oh ta Polona« za ženske vloge, in pa veseloigro »Prisiljen stan je zaničevan«, ki je prirejena tudi za ženske vloge. Cena 80 h. Založila je zvezek kakor tudi prejšnje »Katališka Bukvarna« v Ljubljani.

Razpis Ceres-Nagrada. Kakor nam ravnateljstvo tovarn za »Ceres« poroča, se je končni rok za vpošiljanje odgovorov za »Ceres-nagrade« v znesku 30.000 K na mnogostransko željo podaljšal do 1. grudnia. Tudi tistim odjemalcem, ki so se tekme že udeležili, je dovoljeno vpošiljati še nadaljne ovoje do tega dneva, ter dobe za vsakih nadalje uposlanih pet ovojev še po eno številko.

: Naročajte „Slovenca“ :

Zahvala.

Za vsestransko nam dokazano tolažilno sočutje povodom smrti našega iskreno ljubljene soproga ozir. brata, strica, tasta in svaka, gospoda

Ruperta Müller
trgovca

kakor tudi za častno spremstvo na zadnjem potu in krasne darovane vence se tem potom najtopleje in najiskrenejše zahvaljujejo 3427

žalujoči ostali.

Ljubljana, 15. november 1911.

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgrávé-jeve izvirne irske trajno gredne peči, štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za vzidavanje kakor tudi njih posamezne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino **ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA.** 3433

Za večje tovarniško podjetje se išče vesten in zanesljivo ...

poslovodja

Ponudbe pod »Poslovodja« na upravnishstvo »Slovenca«. 3428 ...

Išče se kontoristinja s prakso za večje tovarniško podjetje.

Ponudbe pod »Kontoristinja« na upravo tega lista. 3429

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
15	9. zveč.	737'1	7'3	sr. svzh.	megla	
16	7. zjutr.	35'2	1'2	brezvetr.	jasno	0'0
	2. pop.	34'8	9'5	sl. svzh.	.	

Srednja včerašnja temp. 8'7° norm. 3'7°

Krompir

== Tvrdke Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ==

najboljše kakovosti zdrav in brezhiben, debeli ter srednje debelosti, vedna zaloga, oddaja v vsaki množini 200 kg dalje tudi cele vagonne po prav solidni nizki ceni. Točna postrežba. 3087

Št. 19.439.

Razpis.

3431

Deželni odbor kranjski bo najel

več dacarjev

za pobiranje užitnine.

Prosilci, ki žele dobiti kako dacarsko službo, predložijo naj svoje prošnje do

30. novembra 1911

nadzorništvu deželnih naklad v Ljubljani.

Prošnje morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom, s spričevali o šolski izobrazbi in o dosedanjem delovanju, s spričevalom o neomadeževanem vedenju ter z dokazili o telesni sposobnosti in znanju jezikov.

V prošnji mora biti tudi navedeno, kako je prosilec zadostil vojaški dolžnosti, če je sploh se v vojaški zvezi.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. novembra 1911.

Žalostnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša predraga teta, gospodična

Karolina Windischer

danes zjutraj ob 1/2 8. uri, previdena s svetotajstvi za umirajoče, po dolgi mučni bolezni v 77. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v petek 17. novembra ob 1/2 5. uri iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 20 na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. novembra 1911.

3436

Žalujoči ostali.

Slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

* Pet božičnih pesmi za mešan zbor, samospeve in orgle, uglasbil Anton Grum; založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Cena izvodu 60 vin.

Omenjene, pravkar izšle pesmice, ki so zložene na znano besedilo kakor: Angeljsko petje se sliši v višavi (2 naprava), O Jezus vsem Odrašenik, Zvonovi zvonijo in O svetli dan o polnoči, so namenjene v prvi vrsti pevskim zborom po deželi, zlasti manjšim, ker se je skladatelj posebno oziral na razme e istih. Prirejene so zatoj v lahkem, melodioznem in vseskozi v prav dostojnem cerkvenem slogu. Priporočamo jih vsem našim cerkvenim ne samo manjšim ampak tudi večjim zborom prav topla. Pevci se jih bodo radi učili in ljudstvo rado poslušalo. Ker je cena izvodu-partituri prav nizka, niso izšli posamezni glasovi. Obširnejšo, ozi oma strokovnjoško oceno prinese »Cerkveni Glasbenik«.

* Šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom priporočamo, da porabijo redko priliko in si nabavijo »Hölzel-nov globus« s slovenskim besedilom, ki stane mesto 16 K, samo 12 K. — Ker namerava namreč imenovana tvrdka izdelovanje globusov sploh opustiti, jih oddaja po tej znižani ceni, vendar ima pa le še zelo malo število globusov s slovenskim besedilom v zalogi. Globus je najboljše vrste, natančno izvršen in res vreden priporočila. — Naroča se potom »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

* Urbanus, Knjiga o lepem vedenju. Cena broš. 3 K, vez. 4 K. — Naš »Urbanus« je pač ena izmed naših najbolj srečnih knjig, ker si jo omisli, kdor le more. Ni čuda! Saj je družabna vzgoja, omika, ki se od nas v javnosti zahteva in lepota vedenja eden najglavnejših pogojev za napredek. Naš »Urbanus« nujna vsa pravila za omikano vedenje kolikormogoče popolno, jih tudi utemeljuje in sploh polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. Naš »Urbanus« je tudi zategadelj neprekosljiv, ker najde v njem sveta tako inteligent, ki časih tudi pride v zadrego, kako naj se ob kaki bolj redki priliki vede, kakor preprost človek, tako mešan kakor kmet, tako odrasli kakor otrok. Naj bi ne bilo nobene boljše hiše na Slovenskem, ki bi ne imela »Knjige o lepem vedenju«. Knjigo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Učencea

za slikarstvo in pleskarstvo
: 3247 sprejme takoj :

Friderik Gimi v Celoveu

Ne zamudite ugodne prilike!

Iz proste roke se proda na mirnem kraju ležeča, le 1/4 ure od središča Ljubljane nabavajoča novozidana

visoko pritlična hiša

z velikim vrtom in obsežnim dvoriščem na lepem solnčnem prostoru tik postaje elektr. cestne žel. znice. Pripravna tudi za kakega vpokojenca. Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov pove uprava lista. 3374

Organist in občinski tajnik

oženjen z dobrimi izpričevali išče službo. Prevzame lahko pouk v orkestru in godbi. Nastop takoj. Ponudbe sprejmeuprava lista pod šifro Marijivost 60. 3296 5—1

Pri trganju in revmi

poskusite, če ne najdete nikjer pomoči, moj čaj proti trganju. Olajšanje takoj. Zavoj K 5—, polovični K 3.50. KAROL ILLEK, Šternberg, Morava, 3419

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštne prosto. — Ceniki zastoj, poštne prosto.

Št. 14.560

Prodajalna v najem.

3376

V poslopju meščanske imovine v Ljubljani oddati je za rok 1. avgusta 1912 eno v pritličju hišnega trakta na Pogačarjevem trgu ležečo prodajalno s kletjo vred v najem.

Pismene ponudbe sprejema do vštetega

30. novembra 1911

mestni gospodarski urad, kjer se v uradnih urah dobivajo eventuelna pojasnila.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 3. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

Velecenjene trgovce in obrtnike uljudno opozarjam na svoj

reklamni kios

pred deželnim gledališčem v Ljubljani, na katerem oddam oddelke za reklamo. 34.0

Ker imam več ponudb od tujih zunanjih tvrdk, prosim gg. interese, da se v najkrajšem času zglase pri meni, ker se bodem v prvi vrsti oziral na domače tvrdke, ako primanjka teh, na tuje. Cene po dogovoru

PETER MATELIC,

zavoj a plačuran, s srazen, e in reklamo. b aktivno pot. eni p sredovalce. Telefon 1:5.

Ljubljana, Skofja ulica šte. 10.

Dobro idoča, več let obstoječa

trgovina

se odda v najem takoj ali maja eventuelno se proda tudi hiša iz proste roke Poizve se pri lastniku Kapiteljska ulica šte. 7 I nadstropje. 3426

Pošten mladenič

išče službe, najraje za kakega strežaja ali slugo; pisma naj se pošiljajo pod šifro »MLADENIČ, 100« Grosuplje, pošto ležeče. 3425

Pošten mladenič

v starosti 28—29 let s primerno šolsko izobrazbo, ter slov. trgov. zadržno šolo v Ljubljani želi stopiti v službo pri kakem zavodu ali podjetju kot tajnik ali pra tikan pod ugodnimi pogi. Naslov pove uprava »Slovenca« pod »TAJNIK«. 33.3

Golsa

re da odstrani brez joda s sredstvom, ki je je izumil ozd avljenec, študi so bila brez vspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vposlatvi 20 vin. v znamkah naš prospekt

3377 Remični laboratorij Paracelsus Šternberg, Morava.

Ravnokar izšlo: Gospodinjstvo.

Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj, voditeljica Gospodinjske šole v Ljubljani. — Cena za vezano knjigo K 2.80. Več v posebnem oglasu.

Nadalje priporočamo še naslednje knjige:

Leposlovje.

Sienkiewicz, Quo vadis? Roman iz Neronove dobe, vez. K 5.50.
Sienkiewicz, Mali vitez. Zgodovinski roman, K 7.—, vez. K 8.40.
Sienkiewicz, Rodbina Polaneških. Roman K 10.—, vez. K 12.—.
Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman v dveh delih, K 6.40, vez. K 8.40.
Sienkiewicz, Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman, K 4.50, vez. K 6.50.
Sienkiewicz, Brez dogma. Roman K 3.— vez. K 4.50.
Wallace, Ben-Hur. Roman iz Kristusovih časov, vez. K 4.50.
Beneš-Trčbižský, Kraljica Dagmar. Zgodovinski roman, K 3.20, vez. K 4.30.
Verne, Kapitan Hatteras, ali Angleži na severnem tečaju, K 4.40.
Dostojevski, Zločin in kazen. Roman. K 10.50, vez. K 13.—.

Leposlovna knjižnica:

Bourget, Razporoka. Roman. K 2.—, vez. K 3.—.
Turgenjev, Stejni kralj Lear. Povest. Stepnjak. Hiša ob Volgi. K 1.20, vez. K 2.20.
Prus, Straža. Pov. st. K 2.40, vez. K 3.40.
Dostojevski, Ponizani in razžaljeni. Roman. K 3.—, vez. K 4.—0.
Sevčenko, Kobzar. K 2.40, vez. K 3.—.
Champol, Mož Simone. K 1.90, vez. K 3.—.
Sevčenko, Hajdamaki. K 1.50.
Seehan, Dolina krvi. Povest iz irskega življenja, K 4.20, vez. K 5.80.
Dickens, Povest o dveh mestih. K 5.50, vez. K 6.50.

Ljudska knjižnica.

Doyle, Znamenje štirih. Londonska povest. K —60.
Dostaj, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovenskih apostolov. K —60.
Sienkiewicz, Jernač-Zmagovač. Povest. Achleitner, Med plazovi. Povest tirolskega župnika K —60.
Finžgar, Gozdarjev sin. Povest K —20.
Detela, Malo življenje. Povest K 1.—, vez. K 1.90.
Šenova, Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573, K 1.60, vez. K 2.60.
Detela, Prihajač. Povest. K —90, vez. K 1.70.
Jirovšek, Pasjeglavlci. Zgodovinska povest. — Lagerlöf, Kristusove legende. K 2.20, vez. K 3.20.

Pesnitve.

Medved, Poezije, I. zvezek. K 3.90, vez. K 5.—.
II. zvezek. K 4.—, vez. K 5.40.
Sardenko, Roma, Poezije. K 2.—, vez. K 3.20.
Prešeren, Poezije. Uredil Pintar. K 1.—, vez. K 1.40.
Gregorčič, Poezije. (Ljudska izdaja). K 1.60, vez. K 3.—.
Job in psalem 118, vez. K 2.30.
Pregelj, Romantika, K 1.50.
Veseli, Psalmi, K 2.—.
Zupančič, Pisanice. Pesmi za mladino, vez. K —80.

Dramatični spisi:

Za mešane vloge:

Jurčič Cesnik, Domen. Narodna igra s petjem v 5 dejanjih, K —81.
Anzengruber, Krivoprišežnik. Narodna igra v 3 dejanjih in 7 slikah. K —80.
Medved: Kacjanar. Tragedija v 5 dejanjih, K 1.40, vez. K 2.40.
Rihar, Andrej Hofer. Ljudska igra v 5 dejanjih, K —80, 10 izvodov K 5.—.
Krek, Turški križ. — Tri sestre. K 1.—. 10 izvodov ali več po K —80.
Meško, Na smrt obsojeni. K 1.—.
Jurčič-Govekar, Rokovnjači. K —80.
Štoka, Ne kljiči vraga! Burka. K —60.
Mutas, muzikant. Burka. K —60.
Trije tički. Burka. K —70.
Moč uniforme. Burka. K —80.
Finžgar, Divji lovec. K 1.40.

Igrokazi po K —30: Berite novice. — Deborah. — Donna Dianna. Drag cena ovratnica. — Dva zeta. — Ena se joče, druga se smeje. — Ena se mora omožiti. — Gospa, ki je bila v Parizu. — Igralka. — Izbi-ralka. — Kdor se poslednji smeje. — Kovarstvo in ljubezen. — Kozarec vode. — Na kosilu bom pri svoji materi. — Na Osojah. — Niš otrok. — Ogenj ni igrača. — Pesek v oči. — Precijoza. — Prijetno iznenadenje. — Revizor. — Same zapreke. — Stara mesto mlade. — Tri vile. — Umetni st in narava. — Urh, cel ski grof (Teharski plemič). — Uskok. — V spanji. — Vdova in vdovec. — Veronika Desenška. — Zabajlica. — Zaprajte vrata. — Zapraviljivec. — Ženska borba. — Ženski jok. — Žila.

Razne povesti za ljudstvo:

Vsak zvezek po K —30:
V gorskem zakotju. — Krvna osveta. — Za kruhom. — Berač. — Elizabeta. — Boj s prirodo. — Treskova Urška. — Solnce in senca. — Svitoš'av. — Zaroka o polnoči. — V znamenju miru. — Mladi samotar.

Vsak zvezek po K —40:
Lažni lvi klukce. — Pri Vr ševem Grog. — Eri. — Šopek tepih pravljice. — Maksimilijan I. — Nezgoda na Pa avanu. — Najdenček. — Repoštev. — Mrko Poštenjakovič. — Prst božji I/II. — Avstrijska ekspedicija. — Vrtomirjev prstan. — Jama nad Dobrušo. — Doma in na tujem. — S prestola na morišče. — Eno leto med Indijanci. — Nar. pripovedke II. zvezek. — Naselinkova hči. — Izda alca domo. ine. — Kri tof Kolumb. — Hubad, Pripovedke I. — Sree, 4 zvezki. — Zlata vas. — Potovanje v Liliput. — Nedožnost preganjana in povelčana. — Tmotej in Filemon. — Genovefa. — Tjun Ling. — Nikol j Zrinski. — Močni baron Ravbar. — Zbirka nar. pripovedk I. — II. — Pod turskim jarmom. — Fran baron Trenk. — Car in tesar. — Črni bratje. — Hileogarda. — Knez Črni Jurij.

Vsak zvezek po K —48:
Naseljenci. Narodne pripovedke za ml dino I, III. — Poslednji Mehikanec. — Na preriji. — Srelec. — Stezozledec.

Vsak zvezek po K —60:
Andrej Hofer. — V del je rešitev. — Narodne pripovedke IV. — Bitka pri Visu. — Devica Orleanska. — Elizabeta. — Baron Tegetthof. — Princ Eugen Savojski. — Mali vseznalec. — Marjetica. — Detelja. — Pripovedke iz avstrijske zgodovine. — Kartonica. — Ogjenica. — Nesrečnica. — General Lavdon.

Vsak zvezek po K —80:
Fabijola. — Mklava Zala. — Perpetua. — Robinson. — Mlinarjev Janez. — Šmid 100 malih pripovedk. — Peter Prostak. — Kar Bog stori, vse rav stori. — Bog pomaga. — K ko vzraja usoda. — Na rakovo nogo. — Medvedji lov in čukova gostija.

Vsak zvezek po K 1.—:
Andersenove pravljice. — Seljivec iz Podrav'a. — Zmaj iz Bosne.

Vsak zvezek po K 1.20:
Marjetica. — Odiseja. — Dež in solnce. — Kapitan Žar. — Povesti s potovanja. — Korotanske povesti. — Babica.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.